

HISTORIALLINEN AIKAKAUSKIRJA

102. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Juha Sihvola

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Tiina Kinnunen, Tuomas M. S. Lehtonen, Maria Lähteenmäki, Kimmo Rentola

Hallitus: Heikki Talvitie (pj.), Pirkko Leino-Kaukiainen (vpj.), Pauli Kettunen,

Marjatta Rahikainen, Harri Rinta-aho, Kyösti Tiainen

Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Juha Sihvola, Taistolaisuus ja vallankumouksen pelko 137

Sotavangit

Jukka Lindstedt, Juutalaisten sotavankien luovutukset 144

Kolumni

Pilvi Torsti, Historialliset avainsanat historiapolitiikan palveluksessa 166

Juutalaisuus ja antisemitismi

Tapani Harviainen, Juutalainen historia ja länsimainen juutalaiskuva. Jälkiviisautta Lähi-idän konfliktin äärellä 170

Maaria Oikarinen, Holokaustin hahmoja 177

Eero Kuparinen, Onko antisemitismi ikuista? Juutalaisvihan elementit eilen ja tänään 191

Svante Lundgren, Juutalaiset ja sosialismi 204

Hannu Juusola, Israelin historian tutkimus perimäisten kysymysten äärellä 212

Sirkka Abonen, Historia – sittenkin tuomari? 227

Katsaus

Anna Kontula, Taistolaisuus puberteettikapinasta takinkääntöön 233

Keskustelua

Heikki Ylikangas, Kysymyksiä ja vastauksia koskien talvisodan rauhaa 244

Obto Manninen, Yhden kortin varaan ei voi heittäytyä 249

Seikko Eskola, Professori Ylikankaalle 256

Heikki Ylikangas, Erään hallitustason linjauksen pitkä varjo 258

Kati Katajisto, Historiantutkimuksen vaivat ja voimat 264

Syväluotaus

Hannu Soikkanen, Osuuspankkiryhmän odottamaton kehitys ja selviäminen lamasta 265

Arvosteluja

Päivi Setälä ja Eva Ahl (toim.), Pyhä Birgitta – Euroopan kansallispyhimys (*Marko Lamberg*) 270

Janken Myrdal, Digerdöden, pestvågor och ödeläggelse (*Eino Jutikkala*) 273

Jari Eilola, Rajapinnoilla. Sallitun ja kielletyn määrittäminen 1600-luvun jälkipuoliskon noituus- ja taikuustapauksissa (*Antero Heikkinen*) 275

Jukka Kokkonen, Rajaseutu liikkeessä. Kainuun ja Pielisen Karjalan asukkaiden kontaktit Venäjän Karjalaan kreivin ajasta sarkasotaan (*Olli Matikainen*) 277

Markku Jokisipilä, Aseveljiä vai liittolaisia? Suomi, Hitlerin Saksan liittosopimusvaatimukset ja Ryttin-Ribbentropin sopimus (*Mauno Jokipii*) 279

Mika Kallioinen, Verkostoitu tieto. Informaatio ja ulkomaiset markkinat Dahlströmin kauppahuoneen liiketoiminnassa 1800-luvulla (*Seija Riitta-Laakso*) 284

Tiedemaailma

Eino Jutikkala, Arvo M. Soininen 1920–2004 287

Marja Engman ja *Aura Korppi-Tommola*, Lolo Krusius-Ahrenberg 1909–2003 288

Pekka Suvanto, Erkki Kuujo 1921–2004 289

Harri Siiskonen, Seppo Rytönen 1940–2004 290

Anto Leikola, Baltian oppihistorioitsijat kokoon-
tuivat Riiassa 292

Jukka Partanen, Perhehistoriaa rajan molemmin
puolin 293

Päiviö Tommilasta akateemikko 294

Juha Sihvola tutkijakollegiumin johtajaksi 294

Kirjoittajat 232

Notes on the contents 295

Kansi: Israeliin muuttanut juutalaistyttö vartiopaidalla nuorten asuttaman kylän ulkopuolella Haifan lähistöllä toukokuussa 1948. Suomen Kuva-
palvelu (Bettmann).